

## גביע המושל שנמצא – סיפור עם מיהודי כורדיסטן

(הסיפור הורד מהאתר שיטים – אתר החגים של התנועה הקיבוצית)

בערב פסח, עם שחר, הגיעו לעמדייה שבכורדיסטאן, משפחות יהודיות אחדות הסמוכים, כדי לחוג את חג הפסח בביתו של הרב יהודה בן-שמעון מן הכפרים. קיבל בברכה את פני הבאים ויחד עם אחיו ואחיותיו עזר בנו של ר' יהודה את המצרכים ואת כלי הפסח לאורחים לפרוק מעל הפרדות. החג. הגברים השקו נשות האורחים הצטרפו לנשות הבית ועסקו בהכנות לקראת לפני והאכילו את הפרדות וניקו את האורות משיירי חמץ. בשעה עשר הצוהריים, נשמע קולו של השמש שקרא מעל גג בית-הכנסת המרכזי בעמדייה: "הגיע זמן ביעור חמץ. פסח, פסח, לא תעשה כל מלאכה!" בית ר' יהודה ואורחיו בביעור החמץ שנותר וניגשו אותה שעה עסקו בני השמורה". כולם צעדו בשירה לעבר תנורי להשתתף בטקס אפיית "המצה שכמו את כד ה"מים שלנו האפייה ובראשם בנו של ר' יהודה שנשא על". אחד הבחורים. הגברים סייעו לנשים בכל העבודות הקודמות לאפיית המצות הסיק את התנור בענפי ערבה ובלולב שהוצנעו לשם כך מחג-הסוכות. אימו חרושת הקמטים של ר' יהודה ניצחה על מלאכת אפיית "המצה השמורה". שנקהלו ליד תנור האפייה קראו בקול: "כהן, כהן" והכהן שבחבורה, כל הגברים הכיכר הראשון: "לוי, לוי" ולוי מן החבורה אפה את הכיכר השני ניגש לאפיית: "ואחד הגברים, שאינו כהן ואינו לוי, אפה את הכיכר השלישי "ישראל, ישראל".

עץ-הדר סימנו בקו אחד את "מצת הכהן", בשני קווים את "מצת בעזרת מקל מענף קווים את "מצת ישראל הלוי" ובשלושה".

ה"הלל", הניחו את שלושת כיכרות "המצה השמורה", שנאפו תוך כדי אמירת יהודה 'בקערת נחושת, כיסו במפית מעוטרת והובילו אותם אל חדרו של ר כשהם שרים מפזמוני החג.

אל חדר הרב הותעו לראות בהתקרב נושא קערת "המצה השמורה" וקהל מלוויו בהיכנסם לחדר. את מושל-המחוז ושומרי-ראשו יוצאים בחופזה מפתח הבית ר ראו את הרב נושא-הפנים כשהוא עוצם את עיניו ומתפלל בלחש. כשהבחין יהודה במגיש "המצה השמורה" ובמלוויו, פקח את עיניו, התבונן בהם, כשאשרת כבדה נשקפת מפניו, ואמר: "המושל הטיל עלי לגלות לו תוך שלושה ימים מי זה שגזל מבית-גנזיו גביע זהב משובץ ביהלומים. אם לא אצליח לגלות הוא תוך שלושה ימים יצווה המושל לפזר קמח חמץ בכל בית מביתנו את שם הגזולן אם אצליח לגלות את שם הגזולן יעניק המושל. וישבית את שמחת חגנו המבוקש לקופת הקהל מטבעות זהב כמשקל הגביע".

דברי ר' יהודה, שנאמרו בלב כבוד, היכו בתדהמה את כל השומעים והקדירו את פניהם.

אחד מזקני האורחים פרש את כפיו והתפלל: "אבינו שבשמיים, סכל-נא את מזימת המושל המבקש להפר את מצוות תורתך: שבעת ימים לא יראה שאור בבתיכם."

בראות הרב את קדרות פניהם של בני ביתו ואורחיו האיר פניו ואמר: "נחוג את ליל-הסדר כהלכתו ונצפה לתשועת הבורא. חודש ניסן הוא חודש הגאולה. בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. כי לא יעזוב ה' את עמו." ונסכו תקווה בלבבות המארחים והאורחים דברי הרב הפיחו רוח אמונה.

לתפילת החג, פתח הרב ואמר לקהל לעת ערב, בהתכנס כל הקהל בבית-הכנסת ותשועת ה' כהרף עין המתפללים: "עבדו את ה' בשמחה וגילו ברעדה." בדביקות הקהל שמילא את בית-הכנסת מפה לפה התפלל את תפילת החג בלהט. התרגשות המתפללים וחרדתם ניכרה כאשר הגבירו קולם באמירת הפסוק ממזמור החג: "ויזעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם."

ואורחיו בבית-הכנסת הסתתרו שניים מחיילי המושל בגג בהיות ר' יהודה, בנוי ציווה עליהם להאזין מארובת-הבית ולגלות מה ביתו של ר' יהודה. המושל האדם, שגזל מבית גנזיו את הגביע היקר עושה הרב היהודי, כדי לגלות את שם בדריכות לקולות הבוקעים מן הארובה לו מכל. כשהחל ה"סדר" האזינו החיילים מן הארובה קולות המסובים ולא העלו דבר. כשעיניהם היו על סף תנומה בקעו ששרו "דיינו".

חוזרים ואומרים "דיינו" זינק ממקומו כששמע אחד החיילים שהרב והמסובים שומר המצודה גזל את הגביע "ולחש לחברו: "אינך שומע? הרב גילה ש"דיינו של המושל..."

שכל המסובים חוזרים ואומרים "דיינו החייל המנומנם פקח את עיניו והאזין, דיינו" כמאשרים את דברי הרב.

ירדו בלאט מגג הבית וחשו לבשר למושל כי הרב היהודי גילה שהגזלן החיילים שומר המצודה. עוד אותו לילה הזעיק המושל אליו את "דיינו" הוא "דיינו". בגזילת הגביע ובהסתרתו בגומה בחדר המשמר. המושל שומר המצודה הודה לבית ר' יהודה, כדי להודות לו ולברכו על ציווה לעצור את הנאשם וחש מיד שהפקיד בגג ביתו שמעו מפיו שיד רוב חכמתו. המושל גילה לרב, כי החיילים "דיינו" במעל.

משמחה ובלבו הודה לבורא על התשועה המופלאה עיני הרב אורו, פניו קרנו, דברי המושל. כשביקש המושל למסור והמסובים נראו כהוזים בהקיץ למשמע הבהיר לו ר' יהודה, כי, לרב צרור מטבעות לקופת הקהילה היהודית בעמדייה את תרומתו לאחר אסור ליהודים לעסוק בענייני ממון ביום-טוב וביקשו לדחות

ושרו בלהט החג. שמחת המסובים בבית ר' יהודה הייתה רבה. שעה ארוכה חזרו  
ובשמחה את דברי ההגדה: " "והיא שעמדה לנו ולאבותינו, שלא אחד בלבד  
עמד עלינו לכלותינו והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם. "